

סיכום

בתצפית זו נסתכם מספר המפגרים בהתפתחות ב-8% והיה הכרח לשווקם בטרם נסתיים פוטום הנורמאלי. בדרך כלל, רוב העגלים הגיעו לשיווק במצב טוב וזכו בסיווג גבוה. תודתנו נתונה למר משה פפר, מנהל המחלקה לייצור בשר, שסייע בידינו בעצותיו ובהדרכתו וקבע את עקרונות התצפית.

תוצאות התצפית נערכו וסוכמו ע"י

ראובן מרימוביץ

רכז ענף הבקר בקיבוץ רעים

מייק לוי

מדייק לשכתי לבקר

לשכת הנגב, יולי 1967

בתנאי הזנה חפשית של עגלי מרבק במשק רעים נסתכמה צריכת המזונות כדלקמן:

מזון מרוכז	76.70 אחוזים
שחת	13.11 "
מספוא עסיסי	10.19 "

התצרוכת לק"ג אחד של תוספת משקל חי היתה 5.54 יחידות מזון. תוספת המשקל היומית הממוצעת — 1054 גרם; קצב הגדילה הרצוי נשמר ונתקיים עד לגיל של 14 חודש. נתבלטה לכאורה עליונותם של יילודי פברואר—יולי, אבל, כאמור, אין וודאות שאמנם עונת הלידה היתה הסיבה המכרעת בתופעה זו.

▲ במכון לחקר בעלי-חיים ברוסיה נבדקו 42 פרות שחורות-לבנות על כושר ההיחלבות. הן נחלבו במכונת חליבה לכל רבע עטין באופן נפרד. מקדם המיתאם (קוראלאציה) בתנובות יומיות בין קצב זרימת החלב והתנובה היה $+0.835$, והמקדם בתנובה החודשית — $+0.40$. נתגלתה שונות אינדי-וודואלית רבה לגבי משך החליבה והיא התנוודה בין 3 דקות ל-10 דקות ו-15 שניות. ההפרש בין היקפי העטין — לפני החליבה ואחריה — נתגלה כמתואם חיובית עם התנובה. ההפרש בכושר הקיבול בין הרבעים הקדמיים לבין הרבעים האחוריים הוא קטן מההפרש שבין קצב הזרימה לבין חלקי העטין הנ"ל. כיוון שהרבעים הקדמיים מתרוקנים יותר מהר, הרי עלול הדבר לגרום אחרי חולי המאסטיטיס, כשהפרות נחלבות במכונה.

▲ בצ'כיה נערך ניסוי בגידול עגלות לשם בירור השפעת תפריט המזון בתקופת הגדילה על כושר ההנבה שלהן בתור פרות. בניסוי עמדו 2 קבוצות של עגלות; בקבוצת הניסוי בת 31 ראש קיבלה כל עגלה עד הגיל של 18 חודש 218 ק"ג מזון מרוכז בס"ה, לעומת 660 ק"ג מ"מ שקיבלה כל עגלה מקבוצת ההיקש. עגלה מקבוצת הניסוי אכלה 7.5 טונה מספוא ירוק ועסיסי ועגלה מקבוצת ההיקש — 6.3 טונה. מהגיל של 18 חודש ואילך ניזונו שתי הקבוצות באופן שווה. ההפרש בתנובה בתקופת החליבה הראשונה, בחישוב של חלב-שווה-שומן (FCM), היה ללא משמעות סטטיסטית, אולם ההוצאות להזנה בקבוצת הניסוי היו קטנות ב-15%.

▲ חליבת פרות ללא תקופת-יובש. בניסוי עם 5 זוגות של תאומות זהות, נחלבה תאומה אחת בתקופה א' וב' ללא תקופת יובש והתאומה השניה — עם 60 ימי יובש. בתקופה השלישית נהנו שתי התאומות מתקופת יובש בת 60 יום. ההזנה היתה אחידה בשתי הקבוצות, פרט לתוספת של מ"מ בסמוך להמלטה בבלתי יבשות. בתקופה א' הסתכמה תנובת בלתי יבשות כדי 102.6% של תנובת היבשות. בתקופה ב' וג' הניבו הבלתי יבשות 75% או 62% מתנובתן של אלה שנהנו מתקופת יובש. בתקופה ד', לא היה עוד הבדל בתנובה בין שתי הקבוצות. את ההשפעה השלילית של חליבה ללא יובש (על התנובה הבאה), אין לזקוף לחובת הזנה בלתי מספקת, אלא לבלימה של תיפקוד העטין בכללותו.

▲ לעיתים אנו קוראים על מינון של תרופות, או על שימוש בתכשירים כימיים בכמויות של "חלקי מיליון" (ppm). לרבים קשה ל"הלביש" צורה מוחשית וממשית לכמויות כה זעירות. באחת החבורות של "הוארדס דיירימן" הומחש המושג של "חלק מיליון" בדוגמאות דלהלן:

28 גרם של חול ב-3½ טונה של מלט;

מחט אחת במשקל של גרם בטונה אחת של שחת;

סנט אחד ל-10 אלפים דולר;

אינטש אחד הוא חלק מיליוני אחד ב-16 מייל.